



АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ

20 лютого 2019 р.

Київ

№ 114-р

Про визнання підтримки
суб'єктів господарювання, зазначеної
у повідомленні, такою, що не є державною
допомогою відповідно до Закону

Антимонопольний комітет України (далі – Комітет), розглянувши подання Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги від 19.02.2019 № 500-01/746-п про нову державну допомогу, надіслане Управлінням житлово-комунального господарства Чернігівської міської ради (вх. № 1077- ПДД від 28.12.2018) (далі – Повідомлення), що було подано на виконання статті 9 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» за формою, яка передбачена додатком 1 до Порядку подання та оформлення повідомлення про нову державну допомогу та про внесення змін до умов чинної державної допомоги, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 04.03.2016 № 2-рп та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 04.04.2016 за № 501/28631,

ВСТАНОВИВ:

1. ВІДОМОСТІ ТА ІНФОРМАЦІЯ ВІД НАДАВАЧА ПІДТРИМКИ

1.1. Надавач підтримки

- (1) Управління житлово-комунального господарства Чернігівської міської ради (м. Чернігів, вул. Ремісничка, 19, ідентифікаційний код юридичної особи 03366374).

1.2. Отримувач підтримки

- (2) Комунальне підприємство «Спеціалізований комбінат комунально-побутового обслуговування» (далі – КП «Спецкомбінат КПО») (м. Чернігів, вул. Старобілоуська, 6, ідентифікаційний код юридичної особи 03357636).

1.3. Мета (ціль) підтримки

- (3) Метою (ціллю) підтримки є розв'язання соціальних та економічних проблем загальнонаціонального характеру, сприяння окремим видам господарської діяльності.

1.4. Очікуваний результат

- (4) Відшкодування витрат підприємства за надання послуг з утримання місць поховань, догляду та охорони кладовищ міста Чернігова, доставка в морг померлих та загиблих громадян, з моргу до кладовища – загиблих самотніх громадян, осіб без певного місця проживання, а також невпізнаних трупів, знайдених у межах міста Чернігова, та поховання безрідних і невпізнаних трупів громадян.
- Догляд за намогильними спорудами, виконання усіх видів робіт з утримання зелених насаджень та туалетів, виконання робіт з утримання проїздів та пішохідних доріжок, очищення урн та контейнерів від сміття, їх миття та дезінфекція. Завоз води у стаціонарні цистерни, здійснення нагляду за належним становищем систем зовнішніх мереж електропостачання, водопостачання та каналізації на кладовищах, підготовка кварталів для проведення зимових поховань.

1.5. Форма підтримки

- (5) Капітальні та поточні трансферти.

1.6. Обсяг підтримки

- (6) Загальний обсяг підтримки – 39 118,5 тис. грн:
 2017 – 7 126,3 тис. грн;
 2018 – фінансування не виділялось;
 2019 – 15 727,9 тис. грн;
 2020 – 16 264,3 тис. грн.

1.7. Підстава для надання

- (7) Рішення Чернігівської міської ради від 29 листопада 2018 року № 36/VII-8 «Про внесення змін та доповнень до Комплексної цільової Програми розвитку житлово-комунального господарства міста Чернігова на 2017-2020 роки» (далі – Програма).
- (8) Закон України «Про поховання та похоронну справу».

1.8. Тривалість підтримки

- (9) 01.01.2017 – 31.12.2020.

2. ІНФОРМАЦІЯ ЩОДО ПРОГРАМИ

- (10) КП «Спецкомбінат КПО» визначене Програмою для виконання обов'язків з утримання та поточного ремонту об'єктів міських кладовищ.
- (11) Відповідно до Програми основними завданнями КП «Спецкомбінат КПО» є:
- утримання кладовищ;
 - організація та проведення поховань;
 - утримання намогильних споруд та елементів благоустрою могил;
 - здійснення заходів із бронювання місць поховання;
 - утримання та охорона місць поховань;
 - утримання служби з доставки в морг померлих та загиблих громадян.
- (12) Вищезазначені заходи КП «Спецкомбінат КПО» здійснює відповідно до вимог порядку утримання кладовищ та інших місць поховань, затвердженого наказом Державного

комітету України з питань житлово-комунального господарства України від 19.11.2003 № 193.

- (13) Утримання міських кладовищ відповідно до наказу Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 12.05.2009 № 138 «Про затвердження Методичних рекомендацій для визначення норм часу з прибирання території місць поховань» передбачає санітарне утримання, косіння трави на газонах, зрізку самосіву та аварійних дерев, а також належну охорону місць поховань.

3. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

- (14) Відповідно до пункту 1 частини першої статті 1 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» (далі – Закон) державна допомога суб'єктам господарювання (далі – державна допомога) – підтримка у будь-якій формі суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, що спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції, створюючи переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності.
- (15) Відповідно до статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» економічна конкуренція (конкуренція) - змагання між суб'єктами господарювання з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб'єктами господарювання, внаслідок чого споживачі, суб'єкти господарювання мають можливість вибирати між кількома продавцями, покупцями, а окремий суб'єкт господарювання не може визначати умови обороту товарів на ринку.
- (16) Відповідно до статті 3 Господарського кодексу України під господарською діяльністю розуміється діяльність суб'єктів господарювання у сфері суспільного виробництва, спрямована на виготовлення та реалізацію продукції, виконання робіт чи надання послуг вартісного характеру, що мають цінову визначеність. Господарська діяльність, що здійснюється для досягнення економічних і соціальних результатів та з метою одержання прибутку, є підприємництвом, а суб'єкти підприємництва – підприємцями. Господарська діяльність може здійснюватись і без мети одержання прибутку (некомерційна господарська діяльність). Діяльність негосподарюючих суб'єктів, спрямована на створення й підтримання необхідних матеріально-технічних умов їх функціонування, що здійснюється за участі або без участі суб'єктів господарювання, є господарчим забезпеченням діяльності негосподарюючих суб'єктів. Сферу господарських відносин становлять господарсько-виробничі, організаційно-господарські та внутрішньогосподарські відносини. Господарсько-виробничими є майнові та інші відносини, що виникають між суб'єктами господарювання при безпосередньому здійсненні господарської діяльності. Під організаційно-господарськими відносинами у цьому Кодексі розуміються відносини, що складаються між суб'єктами господарювання та суб'єктами організаційно-господарських повноважень у процесі управління господарською діяльністю. Внутрішньогосподарськими є відносини, що складаються між структурними підрозділами суб'єкта господарювання, та відносини суб'єкта господарювання з його структурними підрозділами.
- (17) Державна підтримка є державною допомогою, якщо одночасно виконуються такі умови:
- підтримка надається суб'єкту господарювання;
 - державна підтримка здійснюється за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів;

- підтримка створює переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності;
- підтримка спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції.

- (18) Відповідно до частини другої статті 1 Закону терміни «суб'єкт господарювання», «товар», «економічна конкуренція (конкуренція)» вживаються у Законі у значенні, наведеному в Законі України «Про захист економічної конкуренції».
- (19) Згідно зі статтею 30 Закону України «Про місцеве самоврядування України» до відання власних (самоврядних) повноважень виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належить організація благоустрою та здійснення контролю за станом благоустрою населених пунктів; забезпечення утримання в належному стані кладовищ, інших місць поховання та їх охорони.
- (20) Відповідно до частини першої статті 13 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» до об'єктів благоустрою населених пунктів, зокрема, належать: території загального користування: парки (гідропарки, лугопарки, лісопарки, парки культури та відпочинку, парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва, спортивні, дитячі, історичні, національні, меморіальні та інші), рекреаційні зони, сади, сквери та майданчики; пам'ятки культурної та історичної спадщини; майдани, площі, бульвари, проспекти; вулиці, дороги, провулки, узвози, проїзди, пішохідні та велосипедні доріжки; пляжі; кладовища; інші території загального користування; прибудинкові території.
- (21) Відповідно до статті 10 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» до повноважень сільських, селищних і міських рад та їх виконавчих органів у сфері благоустрою населених пунктів, зокрема, належить:
- затвердження місцевих програм та заходів з благоустрою населених пунктів;
 - затвердження правил благоустрою територій населених пунктів;
 - створення в разі необхідності органів і служб для забезпечення здійснення спільно з іншими суб'єктами комунальної власності благоустрою населених пунктів, визначення повноважень цих органів (служб);
 - забезпечення виконання місцевих програм та здійснення заходів з благоустрою населених пунктів;
 - організація місць відпочинку для населення.
- (22) Статтею 15 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» визначено, що:
- органи державної влади та органи місцевого самоврядування можуть утворювати підприємства для утримання об'єктів благоустрою державної та комунальної власності;
 - підприємство та балансоутримувач забезпечують належне утримання і своєчасний ремонт об'єктів благоустрою власними силами або можуть на конкурсних засадах залучати для цього інші підприємства, установи та організації;
 - орган державної влади або орган місцевого самоврядування за поданням підприємства чи балансоутримувача щорічно затверджує заходи з утримання та ремонту об'єкта благоустрою державної або комунальної власності на наступний рік та передбачає кошти на виконання цих заходів. Орган державної влади та орган місцевого самоврядування, підприємство та балансоутримувач несуть відповідальність за виконання затверджених заходів у повному обсязі.
- (23) Статтею 30 Закону України «Про поховання та похоронну справу» утримання кладовищ, військових кладовищ, військових ділянок на кладовищах, військових братських та одиночних могил, земельних ділянок для почесних поховань, братських

могил, а також могил померлих одиноких громадян, померлих осіб без певного місця проживання, померлих, від поховання яких відмовилися рідні, місць поховань знайдених невпізнаних трупів забезпечується виконавчим органом сільської, селищної, міської ради за рахунок коштів місцевого бюджету.

- (24) Статтею 31 Закону України «Про поховання та похоронну справу» порядок охорони місць поховань та порядок здійснення пов'язаних із цим витрат визначають виконавчі органи сільських, селищних та міських рад.
- (25) Згідно з частинами п'ятою та шостою статті 8 Закону України «Про поховання та похоронну справу» органи місцевого самоврядування та їх виконавчі органи в межах своєї компетенції: забезпечують будівництво, утримання в належному стані та охорону місць поховання, створюють ритуальні служби тощо. Для організації (утворення), будівництва, утримання в належному стані та охорони місць поховання сільські, селищні, міські ради можуть створювати спеціалізовані комунальні підприємства.
- (26) Статтею 4 Закону України «Про поховання та похоронну справу» передбачено, що діяльність у галузі поховання базується, зокрема, на принципі компенсації державою витрат, пов'язаних з похованням померлих, відповідно до зазначеного Закону.
- (27) Пунктом 19 Необхідного мінімального переліку вимог щодо порядку організації поховання і ритуального обслуговування населення, затвердженого наказом Державного комітету України з питань житлово-комунального господарства України № 193 від 19.11.2003, організація поховання одиноких громадян, осіб без певного місця проживання, осіб, від поховання яких відмовилися рідні, знайдених, невпізнаних трупів, у разі відсутності родичів або осіб чи установ, які можуть взяти на себе організацію поховання, покладається на ритуальні служби згідно із замовленням медичних закладів за рахунок коштів відповідних місцевих бюджетів.
- (28) Статтею 9 Закону України «Про поховання та похоронну справу» визначено поняття ритуальної служби – це спеціалізовані комунальні підприємства, що створюються органами місцевого самоврядування в порядку, встановленому цим Законом, з метою здійснення організації поховання померлих і надання ритуальних послуг, передбачених необхідним мінімальним переліком окремих видів ритуальних послуг, реалізації предметів ритуальної належності.

4. ВИСНОВКИ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ РОЗГЛЯДУ ПОВІДОМЛЕННЯ

- (29) Статут КП «Спецкомбінат КПО» (далі – Статут) затверджено рішенням Виконавчого комітету Чернігівської міської ради від 05 липня 2018 року № 291.
- (30) КП «Спецкомбінат КПО» засноване на власності територіальної громади міста Чернігова в особі Чернігівської міської ради й закріплене за ним на правах повного господарського відання.
- (31) Майно КП «Спецкомбінат КПО» складається з основних фондів, оборотних коштів, а також цінностей, вартість яких відображається в самостійному балансі.
- (32) Згідно з п. 6.2 Статуту комунального підприємства «Спецкомбінат КПО» Чернігівської міської ради, затвердженого рішенням Виконавчого комітету від 20 листопада 2006 року № 309, підприємство виконує такі роботи:

- розроблення і впровадження заходів щодо проведення благоустрою на території кладовищ та приведення їх до належного санітарного стану;
- підмітання території кладовищ протягом року;
- завіз піску;
- чистка доріг від снігу, ожеледиці;
- чистка ливневих каналів на кладовищі та по його периметру;
- підтримання в робочому стані системи водозабезпечення;
- обслуговування свердловини, водонапірної башти й водогону від свердловини до водонапірної башти;
- підтримання в робочому стані системи енергозабезпечення;
- прибирання й вивіз сміття протягом року;
- покіс трави;
- утеплення секторів для проведення поховань у зимовий період;
- упорядкування й ремонт братських могил, могил учасників ВВВ, учасників АТО й інших, які перебувають на державному обліку;
- видалення аварійних дерев та молоді порослі;
- охорона кладовища «Яцево»;
- поточний ремонт огорож кладовищ;
- завіз води в цистерни на кладовища;
- прибирання громадських туалетів;
- виготовлення та встановлення, ремонт контейнерів для збору сміття;
- виготовлення та встановлення табличок по кварталах поховань.

- (33) Заходи, зазначені в Програмі, узгоджені з відповідними виконавчими органами в межах їх компетенції. Річний план використання бюджетних коштів затверджується в межах бюджетних призначень на поточний рік.
- (34) КП «Спецкомбінат КПО» є єдиним підприємством, яке здійснює догляд за намогильними спорудами, виконує всі види робіт з утримання зелених насаджень та туалетів, виконує роботи з утримання проїздів та пішохідних доріжок, систематично здійснює очищення урн та контейнерів від сміття, періодично – їх миття та дезінфекцію. Також систематично завозить воду в стаціонарні цистерни, здійснює нагляд за належним станом систем зовнішніх мереж електропостачання, водопостачання та каналізації на кладовищах, готує квартали для проведення зимових поховань. Основною метою КП «Спецкомбінат КПО» є забезпечення утримання місць поховань у належному стані, створення сприятливих умов для мешканців міста щодо впорядкування та догляду за могилами своїх близьких, надання естетичного вигляду території кладовищ шляхом її прибирання, озеленення, збереження ритуальної атрибутики на місцях поховань, запобігання оскверненню місць, а також підтримання в належному стані пам'ятників, пам'ятних знаків. На балансі знаходиться 12 кладовищ міста Чернігова.
- (35) КП «Спецкомбінат КПО» Чернігівської міської ради є єдиним підприємством міста Чернігова, на базі якого створено службу з доставки в морг померлих та загиблих громадян, з моргу до кладовища – померлих та загиблих самотніх громадян, осіб без певного місця проживання, а також невпізнаних трупів, знайдених у межах міста.
- (36) КП «Спецкомбінат КПО» має розподілений штат (у кількості 18,5 одиниць штату) та техніку (автомобіль Газель у кількості однієї одиниці) для виконання цілей Програми та для здійснення комерційної діяльності. КП «Спецкомбінат КПО» забезпечує розподіл рахунків для фінансування робіт з утримання міських кладовищ, забезпечення

утримання служби з доставки в морг померлих і загиблих безрідних громадян та інших господарських операцій. Перехресне субсидіювання виключено.

- (37) Контроль за виконанням заходів, покладених на КП «Спецкомбінат КПО», здійснює Управління житлово-комунального підприємства Чернігівської міської ради, Виконавчий комітет Чернігівської міської ради, постійна комісія з питань житлово-комунального господарства, транспорту і зв'язку та енергозбереження Чернігівської міської ради; КП «Спецкомбінат КПО» щомісяця надає Управлінню житлово-комунального підприємства Чернігівської міської ради акти виконаних робіт.
- (38) КП «Спецкомбінат КПО» здійснює комерційну діяльність, а саме: займається діяльністю із роздрібною та оптовою торгівлі товарами ритуального призначення, проведення ексгумації та перепоховання померлих, виготовлення та встановлення надмогильних споруд і пам'ятників із цементу, мармурової крихти, природного каменю та штучних матеріалів, виготовлення домовин, вінків, вінків-корзин, вінків-арок, нанесення портретів на пам'ятки, мармурові дошки, кріплення фотокарток на пам'ятки, виготовлення та встановлення огорожі, пошиття, виготовлення похоронних речей. Комерційні послуги КП «Спецкомбінат КПО» становлять 35 % відповідно до загального обсягу виконання робіт та надання послуг.
- (39) Кошти, зазначені в Повідомленні, будуть спрямовані на:

№ з/п		2017 рік (тис. грн)	2019 рік (тис. грн)	2020 рік (тис. грн)
1	Забезпечення благоустрою кладовищ (утримання місць поховань)	5 135,7	8 024,7	8 425,9
	в т.ч. заробітна плата	2 110,0	3 495,0	3 676,0
	відрахування на соціальні заходи (ЄСВ)	464,2	768,9	808,7
	матеріали (запчастини)	2 395,5	3376	3 521,0
	інші (охорона кладовищ, банківські послуги, страхування авто)	166,0	384,8	420,2
2	Забезпечення утримання служби з доставки в морг померлих та загиблих безрідних громадян	1 298,0	2 611,2	2 741,8
	в т.ч. заробітна плата	840	1 816,0	1 911,0
	відрахування на соціальні заходи (ЄСВ)	184,8	399,5	420,4
	матеріали	231	314,0	326,0
	інші (комунальні, банківські послуги, послуги зв'язку)	42,2	81,7	84,4
3	Забезпечення поховання безрідних громадян	78,6	92	96,6
4	Викуп земельних паїв під кладовище	560,0	5 000,0	5 000,0
5	Розроблення проекту землеустрою відведення ділянок	54,0		
	Разом	7 126,3	15 727,9	16 264,3
	Всього			39 118,5

- (40) Отже, підтримка у формі капітальних та поточних трансфертів, яка надається КП «Спецкомбінат КПО», що виділяється на підставі рішення Чернігівської міської ради від 29 листопада 2018 року № 36/VII-8 «Про внесення змін та доповнень до Комплексної цільової Програми розвитку житлово-комунального господарства міста Чернігова на 2017-2020 роки», не буде спотворювати конкуренцію, а отже, не є державною допомогою відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».
- (41) Разом з тим слід зазначити, що:
- фінансування КП «Спецкомбінат КПО» за рахунок ресурсів держави повинно спрямовуватися лише на покриття витрат, які пов'язані із здійсненням заходів із обслуговування кладовищ та утримання служби з доставки в морг померлих та загиблих громадян міста Чернігова, і в жодному разі не повинно покривати витрати на здійснення підприємницької діяльності;
 - використання коштів державної підтримки КП «Спецкомбінат КПО» на здійснення підприємницької діяльності може містити ознаки державної допомоги.

Враховуючи викладене, керуючись статтями 7 і 16 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 8 і 10 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» та пунктом 14 розділу IV Порядку подання та оформлення повідомлень про нову державну допомогу та про внесення змін до умов чинної державної допомоги, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 04 березня 2017 року № 2-рп, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 04 квітня 2016 року за № 501/28631, на підставі інформації, наданої Управлінням житлово-комунального господарства Чернігівської міської ради, Антимонопольний комітет України

ПОСТАНОВИВ:

Визнати, що підтримка, яка надається у формі капітальних та поточних трансфертів комунальному підприємству «Спеціалізований комбінат комунально-побутового обслуговування» на підставі рішення Чернігівської міської ради від 29 листопада 2018 року № 36/VII-8 «Про внесення змін та доповнень до Комплексної цільової Програми розвитку житлово-комунального господарства міста Чернігова на 2017-2020 роки», на період з 01.01.2017 по 31.12.2020 у сумі 39 118,5 тис. гривень, не буде спотворювати конкуренцію, а отже, **не є державною допомогою** відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

Відповідно до частини десятої статті 11 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» Антимонопольний комітет України може відкликати прийняте ним рішення, якщо воно прийнято на підставі недостовірної інформації, що призвело до прийняття необґрунтованого рішення, та прийняти нове рішення у порядку, встановленому цією статтею.

Голова Комітету

Ю. ТЕРЕНТЬЄВ